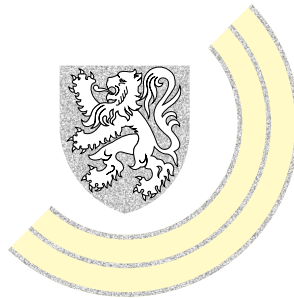

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

20 februari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekenning van projectsubsidies aan muziek- en podiumkunstengezelschappen

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 20 februari 2003

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.03 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekenning van projectsubsidies aan muziek- en podiumkunstengezelschappen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekenning van projectsubsidies aan muziek- en podiumkunstengezelschappen.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, vragen om uitleg zijn vaak op persmededelingen of -artikels geënt. De vragen die ik vandaag zou willen stellen, zijn gebaseerd op de opmerkingen die de minister in een persmededeling over de ondersteuning met projectsubsidies van de muziek- en podiumkunsten heeft gemaakt.

Mijnheer de minister, uit deze persmededeling blijkt dat u zich vragen stelt bij de zakelijke aspecten van de ingediende projecten. Ik vraag me af op basis van welke concrete elementen u dergelijke conclusies trekt. Moeten de gezelschappen de mogelijkheid niet krijgen om een als onvolledig geïnterpreteerd dossier met de eventuele ontbrekende elementen aan te vullen ?

Uit de persmededeling blijkt tevens dat u van oordeel bent dat deze gebreken door een betere begeleiding en ondersteuning van de aanvragers had kunnen worden voorkomen. Ik herinner me dat we hier hebben aangedrongen op een degelijke uit-

voering van de begeleidingsopdracht die in het kader van verschillende decreten aan de administratie wordt gegeven. Is deze begeleidingsopdracht uitgevoerd ? Zo ja, hoe komt het dan dat de begeleiding niet in een kwaliteitsverhoging van de zakelijke aspecten heeft geresulteerd ? Zo neen, waarom is de administratie er niet in geslaagd deze uitdrukkelijke opdracht uit te voeren ? Ik zou hieraan willen toevoegen dat ik in dit verband nooit in kwade trouw geloof.

Mijnheer de minister, u hebt een overleg met de administratie en met de betrokken steunpunten aangekondigd om te onderzoeken op welke manier de betrokken sectoren beter kunnen worden ondersteund. Dit zou in een verhoging van de kwaliteit van de dossiers moeten resulteren. Bent u van plan de belangenbehartigers van de sector, het VDP, de adviesraad en de beoordelingscommissies te raadplegen of bij dit overleg te betrekken ?

Hebt u al enig zicht op concrete maatregelen die u zou kunnen treffen ? Wat vindt u van het door een journalist van De Morgen gelanceerde voorstel om een zakelijk leider of een ondersteuningsstructuur te subsidiëren die de dossiers van kleinere VZW's zou kunnen bewaken ? We kunnen dit beter niet aan consultancybureaus overlaten. Indien we dit wel laten gebeuren, zullen deze bureaus als paddenstoelen uit de grond schieten om in naam van de kleinere VZW's plannen op te stellen. Mijnheer de minister, dat is nooit de bedoeling van de door u verdedigde planmatige werking geweest.

Wat de danssector betreft, leveren de spreidingsmogelijkheden problemen op. De cultuurcentra moeten het met minder middelen stellen dan vroeger. Dit betekent allicht dat ze op de programmatiekosten zullen besparen. Om zeker te zijn van hun inkomsten zullen ze gemakkelijksshalve veeleer bekende namen programmeren. Nieuwere gezelschappen zullen steeds minder aan bod

Van Hecke

komen. Mijnheer de minister, hoe wilt u dit spreidingsprobleem oplossen ?

Ik wil het ook nog even hebben over de muziektheaterprojecten. U hebt het advies van de beoordelingscommissie over het project Operastudio Vlaanderen niet gevolgd. U baseert zich op een tegenstrijdigheid met het podiumkunstedecreet om dit project naar het departement Onderwijs door te verwijzen. De artistiek directeur heeft die motivering weerlegd. Hij vraagt duidelijkheid in verband met de subsidiekanalen. Hij wil weten tot welke subsidiekanalen hij zich moet richten. Hij vraagt zich af of hij samenwerkingsverbanden mag afsluiten, aan welke criteria zijn medewerkers moeten voldoen en of deze criteria ook voor de andere subsidieaanvragers gelden.

Ik besef dat het hier een zeer concreet geval betreft. Dit opvallend dossier heeft mijn aandacht getrokken omdat, zoals in het verleden vaak is gebeurd, een waardevol initiatief tussen twee, drie of zelfs meer stoelen dreigt te vallen. Het risico bestaat dat Operastudio Vlaanderen de noodzakelijke subsidies niet zal verwerven. Mijnheer de minister, ik hoop dat u hier het begin van een mogelijke oplossing voor dit probleem kunt aanreiken.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke. Ik ken het dossier van de Operastudio Vlaanderen. Ik herinner me dat dit instituut in het kader van een samenwerking tussen verschillende departementen is opgericht.

Ik kan de redenering van de minister gedeeltelijk begrijpen. Ik kan begrijpen dat de Operastudio Vlaanderen veeleer onder het departement Onderwijs dan onder het departement Cultuur ressorteert. Het betreft hier evenwel een instituut dat een voortgezette opleiding op internationaal niveau aanbiedt. Ik kan de reactie van de heer Joosten, die voor het degelijk niveau van deze opleiding instaat, ook begrijpen. Hij vraagt zich terecht af waar hij heen moet.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de subsidiëring van de podiumkunstenprojecten valt onder de artikelen 19 en 20 van het po-

diumkunstedecreet van 18 mei 1999. Dit decreet bepaalt dat de minister van Cultuur, namens de Vlaamse regering, aan professionele podiumkunstenorganisaties projectsubsidies toekent zodra hij, wat de artistieke aspecten betreft, het advies van de bevoegde beoordelingscommissie en, wat de zakelijke aspecten betreft, het advies van de administratie heeft ingewonnen.

Bij het opstellen van een dergelijk advies gaat de administratie eerst na of de organisaties voldoen aan de subsidiëringvoorwaarden die in artikel 22 van het podiumkunstedecreet zijn opgenomen. Ik zal die voorwaarden even opsommen.

Ten eerste, de organisatie moet over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter beschikken. Ten tweede, de organisatie moet in het Vlaams Gewest of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gevestigd. Ten derde, de meerderheid van de medewerkers van de organisatie moet in hoofdamt bij het project betrokken zijn. Ten vierde, de organisatie moet de CAO's voor de podiumkunsten, gesloten tussen de erkende vakbonden en werkgeversorganisaties en geregistreerd op het ministerie van Arbeid en Tewerkstelling, naleven. Ten vijfde, de organisatie moet minstens vijf voorstellingen van het gesubsidieerd project brengen.

Vervolgens baseert de administratie zich bij het opstellen van een zakelijk advies op de vijf beoordelingscriteria die in artikel 13, paragraaf 1, tweede lid van het uitvoeringsbesluit zijn opgenomen. Deze criteria zijn het publieksbereik, de grootte van de tewerkstelling binnen het project, de geografische spreiding van de activiteiten, het organisatorisch, financieel en boekhoudkundig management en de samenwerking van andere culturele organisaties.

Op basis van het ingediende dossier gaat de administratie na of de aanvrager op organisatorisch vlak professioneel te werk gaat. Op die manier trachten we de uiteindelijke realisatie van een gesubsidieerd project te waarborgen.

De administratie gaat tevens na in welke mate de organisatie met andere culturele organisaties zal samenwerken, hoeveel voorstellingen van het project het dossier vooropstelt en hoe deze voorstellingen over het grondgebied van het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zullen worden gespreid.

Daarnaast werd nagegaan in welke mate er zal worden samengewerkt met andere culturele organisaties, het aantal voorstellingen dat in het dossier

Van Grembergen

wordt vooropgesteld en de spreiding over het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ook werd in de dossiers onderzocht wat het aandeel is van andere subsidiërende overheden.

Rekening houdend met deze voorwaarden en criteria heeft de administratie aan slechts 37 van de in totaal 117 ingediende dossiers een positief advies kunnen verlenen. Per sector zijn de positieve zakelijke adviezen als volgt verdeeld : 17 van 54 ingediende dossiers voor Nederlandstalige dramatische kunst, 14 van de 43 voor dans en 6 van de 20 voor muziektheater.

De redenen waarom een aantal dossiers een negatief advies kregen, zijn de volgende : er was een onvoldoende uitgewerkte of onvolledige begroting ; het project was niet realiseerbaar en het dossier bood onvoldoende garanties voor de realisatie ; er waren onvoldoende garanties op spreiding en op een voldoende aantal voorstellingen, waarbij de decretale voorwaarde minimum vijf voorstellingen is ; de organisatie had geen rechtspersoonlijkheid ; het project was al gerealiseerd voor 2003 en er werd post factum subsidie voor gevraagd ; en de vereniging was geen professionele podiumkunstenorganisatie.

U vroeg de gezelschappen de kans te geven ontbrekende informatie aan te vullen. In de procedure voor het toekennen van projectsubsidies is echter niet voorzien in de mogelijkheid het dossier achteraf aan te vullen. Dat kan alleen in de procedure voor het toekennen van structurele subsidies in uitvoering van het podiumkunstendecreet. De zakelijke benadering van de administratie is heel meetbaar en gebeurt volgens in het decreet vastgelegde voorwaarden.

De administratie hield naar aanleiding van deze projectronde op 4 september 2002 een infodag voor de kandidaat-indieners. Ondanks het feit dat de organisaties via verschillende kanalen van deze infodag op de hoogte waren gesteld, onder andere door het rechtstreeks aanschrijven van de verenigingen die de laatste 3 jaar een projectsubsidiedossier hebben ingediend en door middel van advertenties in drie dagbladen op twee verschillende tijdstippen, waren er slechts 93 organisaties aanwezig. De administratie heeft ter ondersteuning van de kandidaat-indieners een handleiding ter beschikking. Ze kon bovendien ook worden geraadpleegd op de website van de administratie Cultuur.

Dit alles toont aan dat de administratie wel degelijk vanuit haar opdracht, daarbij door ons gestuurd, initiatieven heeft genomen om mogelijke aanvragers te informeren over de modaliteiten waaraan een dossier moet voldoen om administratief in orde te zijn. Uiteraard kunnen de organisaties tijdens de periode voor de indieningsdatum van hun dossier steeds met hun vragen bij de administratie terecht. Ondanks deze pogingen en de assertieve wijze waarop de administratie initiatieven heeft genomen om inlichtingen en informatie te geven, blijkt dat het bij de organisaties te velde zelf niet zo efficiënt is verlopen. Ik hoef dat nu echter niet te analyseren of te beoordelen.

Ik zal inderdaad overleggen met de administratie om de begeleiding van de projectaanvragers te optimaliseren. De administratie en het steunpunt hebben een expliciet ondersteunende opdracht ten aanzien van de culturele sector. Het is dus niet met genoeg dat we vaststellen dat ondanks onze inspanningen de respons niet erg groot is. We willen dan ook alsnog pogingen doen om het instrument optimaler te maken.

In de schoot van de steunpunten kunsten werd overigens onlangs een helpdesk opgestart met de expliciete bedoeling kunstenaars en groepen wegwijs te maken in het subsidiebeleid. Het is begrijpelijk dat de administratieve regels, met hun punten, komma's en alinea's, voor de creatieve Vlaming niet het eerste zijn wat ze doornemen. Soms moeten ze echter ook de zorg van een goede huisvader aan de dag kunnen leggen en zien wat er moet gebeuren. We zullen hen echter steunen.

Ook met De Vlaamse Directie voor Podiumkunsten plegen we geregeld overleg. Het lijkt me evident dat de VDP in haar positie als belangenbehartiger de professionalisering van de sector mee zal stuwen. Wat betreft de suggestie van de heer Vrambout : het kunstendecreet voorziet in de ondersteuning van werkplaatsen die de ondersteuning van kunstenaars als kerntaak hebben, zowel op het vlak van het inhoudelijke en het dramaturgische als op het vlak van het zakelijke en technische.

In verband met de danssector wijs ik erop dat in toepassing van het decreet op het lokaal cultuurbeleid geen enkel cultuurcentrum er financieel op achteruit is gegaan, integendeel. Het probleem dat de beoordelingscommissie dans aanhaalt, is overigens al ouder dan vandaag. Sommige cultuurcentra durven steeds minder risico's nemen in hun programma. Dat gaat inderdaad ten koste van minder voor de hand liggende disciplines zoals hedendaagse dans. De begrotingen van de cultuurcentra wor-

Van Grembergen

den in de gemeenten bediscussieerd. Daar willen ze van elk initiatief een maximale return en willen ze zo weinig mogelijk risico's nemen. Bij de programmering wordt daarom gekozen voor zekerheid qua interesse van het publiek, en niet voor risicovolle nieuwe initiatieven, zodat die veel minder kans maken.

Nochtans bewijzen andere cultuurcentra dat deze vrees voor een tanende publieksbelangstelling ongegrond is, en dat ze zich dus best wat risico's mogen veroorloven. Ze bewijzen immers dat een hedendaagse dansprogrammering evengoed publiek kan trekken, weliswaar mits een intens gevoerde communicatie en vooral een voldoende continuïteit in de programmering. Het is niet aan mij om de programmering van de cultuurcentra te beïnvloeden, maar via de variabele subsidieregeling wil ik wel degelijk de kwaliteitsvolle werking van de centra stimuleren. Dat impliceert ook een avontuurlijke en risicovolle programmering.

Artikel 3 van de statuten van de Operastudio Vlaanderen luidt als volgt : 'De vereniging heeft tot doel een posthogeschoolvorming, minimum één jaar en maximum twee jaar durend, aan te bieden aan jonge operazangers in de vorm van een gespecialiseerde aanvulling op een basis van hogeschoolopleiding.' Dit betekent dat de kerntaak van de Operastudio de vorming is.

Het dossier van de Operastudio voldeed niet aan de bepaling uit artikel 22 van het podiumkunsten-decreet van 18 mei 1999. In artikel 22, § 3 wordt immers bepaald dat de meerderheid van de medewerkers in hoofdamt actief betrokken moeten zijn bij het project om in aanmerking te komen voor subsidiëring voor de realisatie van een project. Artikel 2, § 6 van hetzelfde decreet bepaalt dat een personeelslid in hoofdamt hoofdzakelijk zijn of haar inkomen betreft bij een organisatie voor podiumkunsten of bij een project.

Het dossier van Operastudio Vlaanderen vermeldt bij de tewerkstelling '8 à 9 zangers'. De uitgesplitste loonkosten en honoraria vermelden echter slechts één ereloon voor één bariton die onder de studenten ontbreekt. Dit maakt dat de overige zangers niet worden bezoldigd. Dit is in tegenspraak met artikel 22, § 3 van het podiumkunstendecreet.

Het bovenvermelde artikel beantwoordt eveneens de vraag naar de criteria waaraan de medewerkers moeten voldoen. Diplomavereisten worden niet gesteld in het podiumkunsten-decreet. Artikel 2, § 5

bepaalt dat een beroepskracht 'hij of zij is die door het behalen van een diploma, het doorlopen van een stage of door aanleg, ervaring of talent als beroepskracht wordt beschouwd'.

Professionaliteit heeft in deze dus niet te maken met de kwaliteiten of de opleiding van de betrokkenen maar met het feit of ze al dan niet in hoofdamt hun inkomen betrekken uit het project. Het kwalitatieve oordeel over de professionaliteit van de betrokkenen is de taak van de bevoegde beoordelingscommissie en niet van de administratie.

Deze criteria waren van toepassing voor alle andere subsidieaanvragers. Binnen de projecten muziektheater werd een aanvraag van de Vlaamse Federatie voor Gehandicapten omwille van dezelfde redenen niet gehonoreerd.

In het advies van de administratie werd de samenwerking met de Vlaamse Opera niet gehanteerd als een argument voor de niet-subsidiëring van het project. Organisaties kunnen samenwerkingsverbanden afsluiten met andere organisaties – dus ook de Vlaamse Opera – zolang deze voldoen aan bepaalde voorwaarden. Er moet een co-productieovereenkomst worden opgesteld waarin duidelijk het percentage aan inbreng van de verschillende partners wordt bepaald. Deze inbreng moet na het voltooiën van het project ook duidelijk worden gemaakt in het afrekeningsdossier.

Geachte leden, aan al deze zaken werd niet voldaan.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, zoals gewoonlijk hebt u een vrij overzichtelijk antwoord gegeven. Ik heb wel een paar randopmerkingen.

Het was goed dat u een lijst hebt gegeven van de verschillende argumenten waarom de projecten niet werden aanvaard. Ik heb daar alle begrip voor. Ik heb er wel een probleem mee als er bijvoorbeeld een document ontbreekt. Het zou dan toch mogelijk moeten zijn om, los van procedures, bepaalde bijkomende stukken op te vragen.

Een andere zaak is het aanvoeren van een tegenargumentatie tegen een advies. In het geval van projectsubsidies bestaat die mogelijkheid niet. Ik neem aan dat dit instrument niet werkbaar is. Indien een dossier echter onvolledig is, dan zou een minnelijke schikking mogelijk moeten zijn, waarbij het docu-

Van Hecke

ment er alsnog aan wordt toegevoegd. Als de organisatie niet voldoet aan de criteria, dan is de beslissing natuurlijk correct.

Ik ken de dossiers niet. Als het om de artistieke beoordeling of de realiseerbaarheid van het project gaat, is de zaak duidelijk. In dat geval is er geen mogelijkheid tot beroep. Indien het dossier onvolledig is, zou er een oplossing mogelijk moeten zijn.

Het verheugt me dat er overleg zal worden gepleegd om na te gaan hoe de ondersteuning kan worden geoptimaliseerd. Ik blijf bij mij suggestie om bij de belangenbehartiger en de beoordelingscommissie na te gaan met welke argumenten er rekening moet worden gehouden. Die bevraging is niet onbelangrijk.

Mijnheer de minister, ik zal me er niet toe laten verleiden een debat met u aan te gaan over de cultuurcentra en de hogere wiskunde die daarover bestaat. Ik betwist wel wat u daarover hebt gezegd. Ik wil enkel zeggen dat er een reden is waarom de centra zich tot de gemakkelijke en succesvolle programmatie richten. Ik meen die te mogen zoeken in wat er bij de subsidiëring van de cultuurcentra gebeurt en is gebeurd.

Dat u probeert via de variabele subsidies de risicovollere programmatie een kans te geven, kan ik enkel toejuichen. Dat was ook een van de bedoelingen van het variabel zijn van de variabele subsidies. Dat is echter weer een andere discussie. Ook daartoe zal ik me niet laten verleiden.

Wat het laatste punt betreft, kan ik u enkel danken voor het zeer duidelijke, technische antwoord.

Minister Paul Van Grembergen : Geachte leden, in het decreet staan een aantal vaste zaken. Mevrouw

Van Hecke, ik ken uw plichtsbefes en inschattingvermogen van wat decretaal is vastgelegd. Ik wil enkel geen misverstand laten bestaan over de data. Als er een datum is vastgelegd om dossiers in te dienen en er daarna wordt vastgesteld dat een aantal noodzakelijke documenten ontbreken, dan is het te laat om die op te vragen. We zouden dan in een systeem terecht komen waarbij op het laatste moment wordt vastgesteld dat er voor sommigen opnieuw een afsluitdatum moet worden afgesproken. Ook dan zouden een aantal mensen uit de sector opwerpen dat ze wel aan de criteria voldaan hadden indien ze nog een week de tijd hadden gehad.

Ik weet hoe het er in de sectoren aan toe gaat. Het is beter zeer duidelijk te bepalen binnen welke termijn het dossier volledig moet worden ingediend. We voegen er wel aan toe dat we alles willen doen om de betrokkenen te begeleiden in de voorafgaande periode. Als de datum overschreden is, wens ik niet de mogelijkheid te scheppen documenten te laten opvragen.

Mevrouw Van Hecke, ik merk dat er een vorm van juridisering ontstaat in de culturele sector. Ik wens niet dat er nog meer mogelijkheden worden geschapen om op die juridisering in te spelen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, u hebt uw keuze verantwoord. Het blijft wel een keuze.

De voorzitter : Het incident is gesloten

– *Het incident wordt gesloten om 14.33 uur.*